

KOMMUNALØKONOMISK SVERMANALYSE · REVIDERTE 2025-TALL · 16.06.2026

Indre Østfold kommune

Snuoperasjonen og det stramme velferdsgulvet

Behovskorrigert KOSTRA-analyse av en stor, flerkjernet femkommunesammenslåing på Østfold-landsbygda med høyt utgiftsbehov og moderat-til-høy lånegjeld, som tjener på det nye inntektssystemet og avstår fra boligeiendomsskatt. Kommunen har nettopp snudd et utgiftsdrevet underskudd (2024) til et solid — men delvis engangsdrevet — overskudd (2025) gjennom et saktegående omstillingsprogram. De tunge velferdstjenestene drives stramt under behov, med tre statlige lovbrudd som varsellampe, mens barnevernet stikker seg ut over behov.

–99,0 mill

pleie og omsorg under behovsnivå (2025) — dypere enn i 2024 (–73,0); kommunens tyngste velferdsgulv (kap. 1–2)

+56,9 mill

barnevern over behov (2025) — Indre Østfolds ENESTE sektor klart over behov; lovpålagt sakstrykk lar seg ikke presse ned (kap. 3)

11,1 %

disposisjonsfond (2025) — solid, men snuoperasjonen er DELVIS engangsdrevet; kommunens egne ledere tar forbehold (kap. 4)

90,4 %

netto lånegjeld — moderat-til-høy; selve grunnen til omstillingsbehovet på 125 mill./4 år (kap. 4–5)

Hovedår 2025 (reviderte KOSTRA-tall, kommunekonsern); 2024 som sammenligning. Kommunenr 3118 (Østfold), 47 943 innbyggere (faktaark; offentlig omtale runder til ~48 000). SSB revidert 16.06.2026. Alle markeringer: **VISER** = tall med kilde · **TOLKNING** = vurdering. Språkregel: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «løsning».

Sammendrag for kommunestyret: snudd på overflaten, stramt under behov

VISER Indre Østfold driver i 2025 **seks av sju store tjenester under behovsnivå**: administrasjon –99,3 mill, pleie og omsorg –99,0 mill, kommunehelse –41,2 mill, barnehage –40,3 mill, sosial –7,6 mill, mens grunnskole så vidt ligger over (+8,5). Det **eneste klare unntaket over behov er barnevern: +56,9 mill, og økende** (fra +53,2 mill i 2024). Samtidig snudde regnskapet kraftig: fra et underskudd på –20,3 mill i 2024 til et overskudd på ~+135 mill i 2025, med netto driftsresultat 2,7 % og disposisjonsfond 11,1 %.

TOLKNING Indre Østfold er en stor, flerkjernet femkommunesammenslåing (Askim, Eidsberg, Hobøl, Spydeberg, Trøgstad) med **høyt utgiftsbehov** og en distriktsprofil som **tjener på det nye inntektssystemet** (~+57 mill mer i 2025 — motsatt av rike pendlerkommuner). Snuoperasjonen er reell, men **delvis engangsrevet**: kommunens egne ledere (ordfører Frøshaug, kommunedirektør Folberg) tar eksplisitt forbehold om «enkeltilskudd som ikke kommer hvert år». 2024-underskuddet var **utgiftsdrevet, ikke skattedrevet** — skattesvikten på 105 mill ble nesten fullt kompensert (~93 mill + 36 mill ekstra). De tunge tjenestene drives under behov samtidig som de interne rammene er satt enda strammere (Oppvekst + Helse og mestring sprakk budsjettet med 102 mill i 2024). Tre statlige lovbrudd er en varselampe for at innsparingen kan tære på kvalitet.

2024 → 2025-utviklingen. Med reviderte 2025-tall er behovsbildet i de tunge tjenestene blitt *dypere*: pleie og omsorg gikk fra –73,0 til –99,0 mill under behov, kommunehelse fra –34,9 til –41,2, barnehage fra –38,0 til –40,3, administrasjon fra –90,4 til –99,3. Grunnskole krympet fra +13,5 til +8,5 (fortsatt så vidt over). **Sosial gikk motsatt vei mot behovsnivå** — fra –30,5 til –7,6 mill (et markant skift, se kap. 3-boks). Barnevern forsterket seg fra +53,2 til +56,9 mill over behov. Indre Østfold driver altså stadig strammere på de store tjenestene, mens den ene anomalien (barnevern) holder seg over. 2025 er hovedåret; 2024 vises som sammenligning.

AVVIK MOT BEHOV, MILL KR/ÅR	PLO	GRUNNSK.	BARNEH.	KOM.HELSE	SOSIAL	BARNEV.	ADM.
2024 (revidert)	–73,0	+13,5	–38,0	–34,9	–30,5	+53,2	–90,4
2025 (revidert)	–99,0	+8,5	–40,3	–41,2	–7,6	+56,9	–99,3

Hovedbildet i fem punkter

- Snuoperasjon, men delvis engangsbåret** — fra –20,3 mill (2024) til ~+135 mill (2025); kommunens egne ledere advarer om enkeltilskudd «som ikke kommer hvert år» (kap. 4).
- Tunge tjenester drives stramt under behov** — PLO –99,0, kommunehelse –41,2, barnehage –40,3, dypere enn i 2024; interne rammer enda strammere (102 mill budsjettsprekke 2024).
- Barnevern er anomalien** (+56,9 mill over behov) — eneste sektor over; lovpålagt sakstrykk/frister lar seg ikke presse ned (kap. 3).
- Tjener på nytt inntektssystem** (~+57 mill i 2025) — høy utgiftsbehovsprofil; 2024-underskuddet var utgiftsdrevet, ikke skattedrevet.
- Ingen boligeiendomsskatt** — kun verk/bruk/kraft (alt. 3c, sak 158/24, ~59 mill mest fra Kykkelsrud); en uutnyttet inntektsopsjon (kap. 5).

Det viktigste skillet i rapporten. Indre Østfold har ikke primært et utgiftsproblem på velferdstjenestene — der drives nesten alt under behov. Spørsmålet kommunestyret bør stille er todelt: **hvor varig** er snuoperasjonen når kommunens egen ledelse sier deler skyldes engangstilskudd, og **hvor mye av det stramme velferdsgulvet** (med tre statlige lovbrudd som varselampe) er villet effektivitet versus underdekning. Barnevern skiller seg ut ikke fordi kommunen er rausere, men fordi lovpålagt sakstrykk ikke lar seg presse ned.

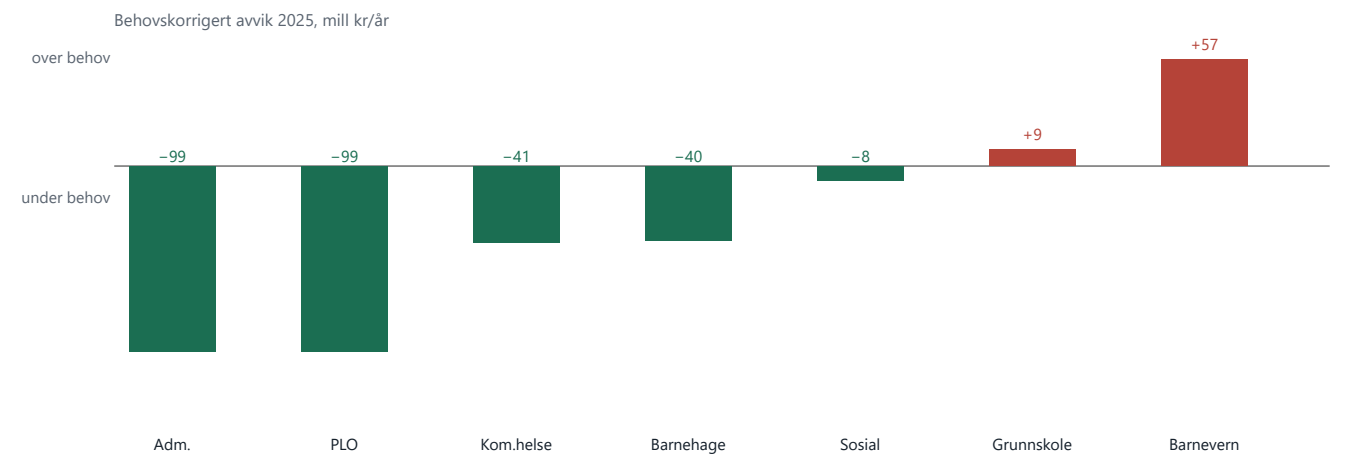
Landssnitt PLO netto (Landet uten Oslo): 2024 27 195 → 2025 28 582 kr/innb. Behovskorrigerings mot Grønt hefte-kriteriene. Kapittel 6 dokumenterer metode, kilder og forbehold — herunder de ærlige hullene i grunnlaget.

1 · Det behovskorrigerte bildet: stramt under behov, ett unntak over

VISER Korrigert for utgiftsbehovet i inntektssystemet (Grønt hefte) driver Indre Østfold i 2025 seks av sju sektorer på eller under behovsnivå. Det eneste klare unntaket er barnevern, som er over behov og økende:

SEKTOR	AVVIK MILL 2025	AVVIK MILL 2024	RETNING
Administrasjon	-99,3	-90,4	under behov, dypere
Pleie og omsorg	-99,0	-73,0	under behov, dypere
Kommunehelse	-41,2	-34,9	under behov, dypere
Barnehage	-40,3	-38,0	under behov, dypere
Sosial	-7,6	-30,5	nærmer seg behov
Grunnskole	+8,5	+13,5	så vidt over, fallende
Barnevern	+56,9	+53,2	eneste klart over behov, økende

2025 hovedår (reviderte tall, kommunekonsern); 2024 som sammenligning. Forventet = behovsindeks × landssnitt; negativt avvik = under behovsnivå. Folketall-nevner 2025 = 47 943. Kr/innb i parentes per sektor i faktagrunnlaget (f.eks. PLO -2 066, administrasjon -2 071, barnevern +1 186).

TOLKNING Dette er et mønster med høyt utgiftsbehov og stramt driftsnivå. Indre Østfold har en høy beregnet behovsindeks (distriktsprofil) — likevel ligger faktisk forbruk under på de fleste tunge tjenestene. Mønsteret er ikke bredt overforbruk: seks av sju sektorer drives på eller under behov, og de tre tyngste velferds- tjenestene (PLO, kommunehelse, barnehage) *dypere* enn i 2024. «Ostehøvel» er derfor feil verktøy — den høvler i sektorer som allerede ligger under behovsnivå, der ytterligere kutt er kapasitetsrisiko, ikke en indikasjon på effektiviseringspotensial. Det reelle analyse-spørsmålet er konsentrert til den ene anomalien (barnevern, kap. 3) og til hvor varig snuoperasjonen er (finanssiden, kap. 4).

Et kvalitativt forbehold til behovsbildet. Drift under behov kan være villet effektivitet *eller* underdekning. Kommunens egne tall viser at Oppvekst + Helse og mestring overskred BUDSJETTET med 102 mill i 2024 — altså sprekker de interne rammene samtidig som nivået ligger under behovsindeksen. Dette er ikke en motsetning, men en presisering: budsjettrammene er satt strammere enn behovet tilsier. Tre statlige lovbrudd (kap. 3) antyder at deler av under-behov-driften er stram

underdekning, ikke bare effektivitet. (102-mill.-tallet stammer fra søketreff; primærkilden ga 404 — se kap. 6.)

2 · Pleie og omsorg: dypt under behov, vridd mot hjemmebaserte tjenester

VISER Indre Østfolds PLO-brutto er **31 813 kr/innb** i 2025. Behovskorrigert ligger PLO 99 mill under behov (kap. 1) — dypere enn i 2024 (–73,0). Drill-down på funksjon og art viser en struktur tungt vridd mot hjemmebaserte tjenester:

PLO-STRUKTUR 2025	KR/INNB	ARTER / NØKKELTALL 2025	VERDI
SUM PLO brutto	31 813	Lønn, kr/innb	25 727
— Institusjon (253+261)	12 352	Kjøp fra private, kr/innb	2 619
— Hjemmebaserte (254+257+258)	17 815	Refusjon ressurskrevende, kr/innb	2 536
herav bofellesskap (257)	8 832	Brutto per institusjonsplass, kr	1 941 629
		Andel 80+ langtidsopphold	7,7 %

Landssnitt PLO netto (Landet uten Oslo): 2024 27 195 → 2025 28 582. Folketall-nevner 2025 = 47 943.

TOLKNING To trekk peker seg ut. For det første er strukturen **tungt vridd mot hjemmebaserte tjenester** (17 815 kr/innb mot institusjon 12 352), der bofellesskap (funksjon 257) alene utgjør 8 832 kr/innb. For det andre er institusjonsdriften relativt dyr per plass (~1,94 mill/plass) ved en andel langtidsplasser på 7,7 %, forenlig med en spredt, flerkjernet tjenestestruktur etter femkommunesammenslåingen. Refusjonen for ressurskrevende brukere (2 536 kr/innb) demper netto. En indikasjon på effektiviseringspotensial kan finnes i struktur- og bemanningsmiksen på tvers av de fem tidligere kommunesentraene, men gulvet er forsvarlighetskravet, og kutt rettet mot de tyngste brukerne gir liten nettoeffekt fordi refusjonen faller bort.

Avlastningstilsyn (Statsforvalteren, des 2023) = lovbrudd. Tilsynet konkluderte med at kommunen **ikke sikrer forsvarlige tjenester innen habilitering og opplæring** for barn i Avlastningshjemmet: ingen barn hadde fullstendige tiltaksplaner, kartlagte behov ble ikke omgjort til tiltak, mangelfull journalføring. Dette treffer nettopp PLO/kommunehelse-området der kommunen ligger langt under behov — et tegn på at innsparingen kan ha gått ut over kvalitet og internkontroll, ikke bare effektivitet. (Forbehold: sektorvis sykefravær er ikke dekomponert — kommunens samlede legemeldte sykefravær er 8,5 % mot landssnitt 7,7 %, se kap. 6.)

3 · Barnevern: anomalien forklart — sakstrykk, ikke raushet

VISER Barnevern er den **eneste sektoren klart over behovsnivå** i Indre Østfold: +56,9 mill i 2025, opp fra +53,2 mill i 2024. Dette står i kontrast til kommunens øvrige profil, der nesten alt drives under behov og de tunge velferdstjenestene strammes ytterligere inn.

TOLKNING Avviket forklares **ikke** av lokal raushet, men av at barnevern er det tjenesteområdet der utgiftene **ikke lar seg presse ned** slik som i de øvrige tunge tjenestene:

1. **Lovpålagt sakstrykk og frister.** Barnevern er rettighets- og fristbasert. Når sakene kommer, må de undersøkes og følges opp innen lovbestemte frister — det er ikke et nivå kommunen fritt kan budsjettere ned mot behovsindeksen slik den gjør på PLO og barnehage.
2. **Strukturelt høyt behov i en distrikts-/levetårprofil.** Indre Østfolds høye utgiftsbehov og østfold-kontekst trekker mot reelt høy sakstynge — ikke mot at kommunen prioriterer barnevern høyere enn andre tjenester.

Barneverntilsyn 2021 = lovbrudd (fristbrudd). Landsomfattende tilsyn konstaterte at barneverntjenesten **ikke fattet vedtak innen undersøkelsesfristen: fristbrudd i 10 av 20 saker** (fra dager til uker over fristen), ikke rapportert i kvartals-/halvårsrapportering. I tillegg manglet barnets mening vekt i 10 av 20 vedtak. At dette er den eneste sektoren over behov, samtidig som tjenesten samtidig sprekker frister, understøtter at utgiftspresset her er reelt og **sakstrykk-drevet** — anomalien er ikke bare et tall, men har et kvalitativt korrelat. Driveren er likevel ikke tallfestet i kildene (TOLKNING).

LAG 1 Gulvet er barnevernloven. Barnevern er en rettighetsbasert, fristbundet tjeneste; nivået kan ikke fritt kuttes ned mot behovsindeksen. Tilsynsfunnet fra 2021 skjerper dette: forsvarlig saksbehandling innen frist er et lovkrav, ikke et innsparingsobjekt — og kommunen brøt det allerede under nåværende press. En eventuell indikasjon på effektiviseringspotensial på barnevernsområdet ligger derfor ikke i ytelsesnivået, men i tidlig innsats og forebygging der kommunen faktisk har handlingsrom over tid.

Hvorfor dette er rapportens hovedfunn. I en kommune som ellers driver disiplinert under behov, er barnevern det ene stedet der profilen brytes. Tolkningen er at bruddet er *strukturelt* (lovpålagt sakstrykk + frister + levetårkontekst), ikke et uttrykk for at Indre Østfold prioriterer barnevern høyere enn andre tjenester. Det betyr at avviket i liten grad er et lokalt prioriteringsvalg som kan reverseres med budsjettvedtak — og at det bør leses som en indikator på reelt sakstrykk, ikke som overforbruk.

Sosial-skiftet — en avstemming mot VISER. Sosial gikk fra –30,5 mill (2024) til bare –7,6 mill (2025), altså mot behovsnivå. NAV-tilsynet 2023 (lovbrudd: ikke individuell behovsvurdering for barnefamilier, standardiserte satser) kan ha medført mer individuell utmåling — og dermed høyere utgifter som krymper avviket under behov. Dette er en plausibel, men **ikke i kilde tallfestet** forklaring (TOLKNING), ikke fakta.

4 · Finans: solid snuoperasjon — men delvis engangsbåret

% AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER	2025	REFERANSE / KOMMENTAR
Netto driftsresultat	2,7	solid; over TBU-anbefaling 1,75 — men delvis engangsdrevet
Disposisjonsfond	11,1	solid buffer — gjenvunnet handlingsrom, dels på engangsposter
Netto lånegjeld	90,4	moderat-til-høy; selve grunnen til omstillingsbehovet
Sykefravær (legemeldt, ansatte)	8,5	over landssnitt 7,7 % — ikke dekomponert per sektor (kap. 6)

Reviderte tall (KOSTRA, kommunekonsern). Ikke på ROBOK (Østfold = 0 kommuner ved utgangen av 2025).

Avstemming av snuoperasjonen — det viktigste finansforbeholdet. 2024 endte med underskudd –20,3 mill (NDR ~–0,44 %); 2025 snudde til et overskudd på ~+135 mill (VISER). Men kommunens egne ledere — ordfører Saxe Frøshaug (Sp) og kommunedirektør Wenche Folberg — tar **eksplisitt forbehold om «enkelttilskudd som ikke kommer hvert år»**. Disposisjonsfond 11,1 % og NDR 2,7 % bør derfor leses som en **finans-/engangsstøttet snuoperasjon** (TOLKNING), ikke en fullt ut varig driftsforbedring. Den underliggende driften er fortsatt presset: Oppvekst + Helse og mestring sprakk budsjettet med 102 mill i 2024, og omstillingsprogrammet leverer saktere enn planlagt (kap. 5). Bufferen er reell, men hviler dels på engangsposter.

VISER 2024-underskuddet var **utgiftsdrevet, ikke skattedrevet**: skattesvikten på 105 mill ble nesten fullt kompensert (~93 mill via økt inntektsutjevning/rammetilskudd + 36 mill fra regjeringens tilleggsbevilgning 1. nov 2024). Det nye inntektssystemet ga dessuten Indre Østfold ~+57 mill mer i 2025 — motsatt av rike pendlerkommuner som tapte. Netto lånegjeld er 90,4 %.

TOLKNING Driveren bak innstramningen er altså **ikke skattesvikt, men høyt investeringsbehov og gjeld** (90,4 %), kombinert med at kommunen **avstår boligeiendomsskatt**. Indre Østfold har en distrikts-/utgiftsutjevningsprofil som favoriserer en kommune med høyt beregnet utgiftsbehov — det nye inntektssystemet er en medvind, ikke en motvind, her. Men robustheten har en kvalifikasjon: en del av 2025-resultatet er engangsbåret, og kommunen er ikke i finansiell krise (ikke ROBOK), men heller ikke trygt over kneika.

Den ærlige lesningen. Indre Østfold har snudd fra underskudd til solid overskudd på ett år. Men «11,1 % fond» og «+135 mill (2025)» bør leses sammen med kommunens egen advarsel om engangstilskudd og med 90,4 % gjeld: en buffer som nettopp er gjenoppbygd, der det varige handlingsrommet avhenger av at omstillingen faktisk leverer.

5 · Handlingsrom: saktegående omstilling og en uutnyttet inntektsopsjon

VISER Indre Østfolds omstillingsprogram skal øke handlingsrommet med **125 mill over fire år** for å bære økt investeringsbehov. Men leveransen henger etter: for 2025 var det innarbeidet omstillingseffekter på **bare ~20,2 mill**. Budsjett 2025 kuttet bl.a. **åpningstider i barnehagene** (jf. barnehage –40,3 mill under behov). Lokal kommentator (Indre24/Smaalenene) etterlyser hvilke tjenestekområder som faktisk er gjennomgått.

TOLKNING Omstillingen ligner mer et **bredt, saktegående effektiviseringsløp** enn målrettede strukturstrekk — en indikasjon på effektiviseringspotensial som dels er tatt ut, dels gjenstår. At kun ~20 av planlagte 125 mill er innarbeidet, og at kuttene rammer barnehageåpningstid (en sektor som alt ligger under behov), tyder på at de lette grepene er tatt og at de gjenstående krever strukturvalg på tvers av de fem tidligere kommunesentraene. Å kutte videre i sektorer som allerede ligger under behov er kapasitetsrisiko, ikke frigjort handlingsrom.

Inntektssiden: eiendomsskatt

GREP	LAG	STATUS	FRIKSJON
11 Boligeiendomsskatt — frivillig avstått; kun verk/bruk/kraft (alt. 3c, sak 158/24)	Inntekt	ikke innført	høy

VISER Indre Østfold har **ingen boligeiendomsskatt**. Kommunestyret vedtok i sak 158/24 (17.12.2024) eiendomsskatt etter alternativ 3c — **kun kraftverk, vindkraft, kraftnett** og særskattepliktige anlegg, ikke bolig/fritid. Den spesielle eiendomsskatten gir ~59 mill/år, mest fra Kykkelsrud kraftverk. **TOLKNING** I en kommune som *tvinger fram tjenestekutt under behovsnivå* og kutter barnehageåpningstid, er den frivillig avståtte boligeiendomsskatten den mest påfallende ubrukte inntektsopsjonen. Den er politisk betent, men logisk det grepet som matcher gjeldsbyrden (90,4 %) og det saktegående omstillingsbehovet — uten å gå dypere i sektorer som allerede ligger under behov. Å avvise grepet er legitimt, men da bør vedtaket eksplisitt an vise hva som skal dekke gapet i stedet.

Handlingsromslogikken. De store velferdstjenestene gir lite ytterligere potensial uten kapasitetsrisiko (de ligger alt under behov). Det reelle valget står mellom (a) å fortsette det saktegående omstillingsløpet og håpe de resterende ~105 mill leveres, (b) å lene seg på et 2025-resultat som kommunens egen ledelse advarer er delvis engangsbåret, eller (c) å åpne den frivillig avståtte boligeiendomsskatten. Dette er et **politisk valg**, ikke et identifiseringsproblem.

6 · Metode, kvalitetssikring og forbehold

VISER / TOLKNING-skillet

Gjennom hele rapporten skiller vi **VISER** (tall med kilde) fra **TOLKNING** (vurdering). De behovskorrigerte avvikene, PLO-drill-down, finansindikatorene og barnevernstallet er VISER. Forklaringen på barnevernsanomalien, sosial-skiftet, vurderingen av snuoperasjonens varighet, og av om lavkostdriften er villet effektivitet eller underdekning, er TOLKNING. Språkregelen er konsekvent: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «sløsing».

Kilder

- **SSB / KOSTRA** — reviderte 2025-tall, kommunekonsern (publisert 16.06.2026); behovskorrigerte avvik, PLO-funksjons- og artsdata, finansindikatorer.
- **Grønt hefte (KDD)** — utgiftsbehov/kostnadsnøkler for behovskorrigeringen og det nye inntektssystemet.
- **Helsetilsynet / Statsforvalteren** — avlastningstilsyn 2023 (lovbrudd: ikke forsvarlig habilitering/opplæring), NAV-tilsyn 2023 (lovbrudd: ikke individuell behovsvurdering for barnefamilier), barneverntilsyn 2021 (lovbrudd: fristbrudd 10/20).
- **NRK / Indre24 / Smaalenene** — snuoperasjon 2024→2025 (+135 mill), ledernes forbehold om engangstilskudd, skattekompensasjon, omstillingsprogram, budsjettkutt 2025.
- **io.kommune.no** — nytt inntektssystem (~+57 mill i 2025), eiendomsskatt alt. 3c (sak 158/24), kontrollutvalget.

Forbehold og hull (ærlig)

1. **Forvaltningsrevisjon økonomistyring (under behandling 2026)** er bekreftet, men selve rapporten lot seg ikke hente (OKUS-PDF bilde-/font-komprimert) — funn og konklusjoner er uverifiserte her.
2. **Sektorvis sykefravær er ikke dekomponert.** Kommunens samlede legemeldte sykefravær 8,5 % (mot landssnitt 7,7 %) lot seg ikke bryte ned per sektor — årsrapport 2024 ligger kun i JS-rendret Framsikt-versjon.
3. **102-mill.-budsjettsprekken** (Oppvekst + Helse og mestring 2024) stammer fra søketreff/omtale; primærkilden ga 404 ved direkte henting. Bør verifiseres mot årsrapport 2024.
4. **Barnevern-driveren er ikke tallfestet** i kildene; tolkningen (lovpålagt sakstrykk) hviler på VISER-avviket + tilsynet 2021, ikke på en eksplisitt kostnadsdekomponering.
5. **Sosial-skiftet** (−30,5 → −7,6 mill) er koblet til NAV-tilsynet 2023 som en plausibel, men ikke tallfestet, forklaring (TOLKNING). PLO drill-down er ikke kvalitativt avstembar.
6. **2025-overskuddet (+135 mill)** er delvis engangs per kommunens egen ledelse; soliditeten (11,1 %, NDR 2,7 %) leses derfor som finans-/engangsstøttet. Folketall 47 943 (faktaark) vs «~48 000» (omtale) — ingen reell motstrid.

Hva analysen bevisst ikke gjør. Den anbefaler ikke flat ostehøvel i sektorer som alt ligger under behov (kapasitetsrisiko, ikke potensial), den leser ikke 2025-resultatet som fullt ut varig driftsforbedring, og den tolker ikke barnevernsavviket som lokal raushet. Hovedfunnet — barnevern som strukturell anomali — og hovedforbeholdet — snuoperasjonens delvis engangsbårne karakter — er rapportens to viktigste lesninger.

Kilder: SSB/KOSTRA (reviderte 2025-tall, kommunekonsern, publisert 16.06.2026) · Grønt hefte 2025/2026 (KDD) · Helsetilsynet/Statsforvalteren (avlastningstilsyn 2023, NAV-tilsyn 2023, barneverntilsyn 2021) · NRK/Indre24/Smaalenene · io.kommune.no (inntektssystem, eiendomsskatt sak 158/24). Hovedår 2025; 2024 som sammenligning. Analysen følger VISER/TOLKNING-sillet og språkregelen om «effektiviseringspotensial».